

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Bergen, 11.03.2022

INNKALLING TIL INSTITUTTRÅDSMØTE

Instituttrådet innkalles med dette til møte **torsdag 17. mars 2022 kl. 12.15** på seminarrom 1, Øysteins gate 3.

SAKLISTE

- I Innkalling og sakliste
- II Protokoll fra forrige møte
- III Referatsaker
 - a. UUI 07.02.22
- IV Orienteringssaker
 - a. Informasjon fra instituttlederen
 - b. Fakultetsstyresaker
- 03/22 Egenvurdering og studiekvalitetsmelding 2021
- 04/22 Ph.d.-utdanningsmelding 2021
- 05/22 Nominasjonskomité – forslag til medlemmer
- 06/22 Internrutine for utlysning og vurdering av åpne ph.d.-stillinger ved AHKR

Eventuelt

Sakspapir følger vedlagt.

Teemu Sakari Ryymin

Britt Kristin Holsen

PROTOKOLL FRA INSTITUTTRÅDSMØTE 27.01.2022

Til stede: Instituttleder: Ryymin
Gruppe A: Fjell, van der Haven, Malmberg, Prodöhl
Gruppe B: Molland
Gruppe C: Drageset
Gruppe D: Lien

Forfall: Tessem

Ikke møtt: Grøndahl

Observatør: Selland

Sekretær: Holsen

I Innkalling og sakliste

Ingen merknader

II Protokoll fra forrige møte

Ingen merknader

III Referatsaker

a. UUI 06.12.21

Ingen merknader

IV Orienteringssaker

a. Informasjon fra instituttlederen

- Korona

Det forventes åpning avhengig av smittesituasjonen.

Ved behov kan halve staben nå være til stede på campus samtidig. Det utarbeides kontinuitetsplaner for å sikre drift under sykefravær.

Mest mulig av undervisningen skal foregå fysisk så raskt som mulig.

Studieadministrasjonen har undersøkt handlingsrommet innenfor

romkapasiteten og smittevernreglene, og mye av undervisningen blir fysisk fra og med uke 5.

Det oppfordres til at eksamensplanleggingen på grunn av forventet høyt fravær gjøres så tidlig som mulig.

- Stillingssaker

- KUVI har utenom bemanningsplanen fått en ekstra stilling knyttet til grønn forskning

- Vikar for dekanen i europeisk økonomisk historie – intervju holdes 11.februar

- Førsteamanuensis i religionsvitenskap – Christian Bull tiltrer 1. mai

- Førsteamanuensis i arkeologi – Visa Immonen tiltrer 21. februar

- CeSAM, postdok-stilling omgjøres til ph.d. og lyses ut på nytt
- Queerdom – postdok er tilsatt fra 2023, innstilling til ph.d. er sendt fakultetet
- Gardening the Globe – fast forsker tilsatt fra 1. januar, komité som skal vurdere søknader til ph.d.-stilling nedsettes nå
- MprinT – tilsetting av ph.d. og postdok under arbeid
- Tre åpne stipendiatstillinger lyses ut nå
- AHKR har fått likestillingsmidler til ett års forlengelse av bistilling ved RELV, ytterligere ett år er instituttet forpliktet til å finansiere selv
- Reviderte retningslinjer for bedømmelse til ph.d.-stillinger vil bli lagt fram for instituttrådet
- Nye retningslinjer for tilsetting i eksternfinansierte rekrutteringsstillinger vil bli lagt fram for instituttrådet
- FRAM – instituttet er pilot for prosjektet, og arbeidet er godt i gang. Det er nødvendig å se på organiseringen av undervisningsaktiviteten for å frigjøre tid til forskning. Videre vil det være av betydning å øke fagnær forskningsadministrativ støtte.
- Faktorbruk for vurderingsarbeid – utregninger viser at konsekvensene av foreløpig forslag under forrige instituttrådsmøte vil legge beslag på 1,6 – 3,6 årsverk. Instituttleder har ikke mottatt konkret forslag til endring, men rådet ønsker at dette legges fram til diskusjon på Undervisningsforum.

b. Fakultetsstyresaker

- Uttalelser sendt til fakultetsstyret
 - TMS. Det gis ingen tilleggsressurser for innfrielse av stillingen, de må hentes fra arabisk og historie. Dette medfører at historie må utarbeide ny fagstrategi.
 - Retningslinjer for komiteens vurdering av opprykkssøknader til professor – fakultetsstyret justerte forslaget noe
- Neste fakultetsstyremøte – ingen saker som er aktuelle for instituttrådet å diskutere

Sak 01/22 Godkjenning av stedfortreder for instituttleder

Ryymmin orienterte.

Vedtak:

Instituttrådet godkjenner valget av forskningskoordinator Kyrre Kverndokk som stedfortreder for instituttleder fra 1. januar 2022.

Sak 02/22 Regnskap 2021 og budsjett 2022

Ryymmin, Selland og Holsen orienterte.

Vedtak:

Instituttrådet tar regnskapet for 2021 til etterretning og vedtar den framlagte budsjettfordelingen for 2022.

Eventuelt

Ingen saker.

Bergen 02.02.2022

Teemu Sakari Ryymin

Britt Kristin Holsen

Dersom det ikke har kommet merknader innen 10.02.22, regnes protokollen som godkjent.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Utvalg for undervisning og internasjonalisering

Referat fra UUI-møte 7.02.2022

Til stede: Yngve Flo (på zoom), Ramona Harrison, Tone Hellesund, Carmen Padron (student), Gunnar Sandve (student), Bjørn Ola Tafjord, Julie Alver Tønsaker, Sissel Undheim, Lina Würfel (student)

Observatører: Anne Mailin Selland, Ayla Tessem

Forfall: Elise Friestad (student), Lorentz Haugen (student)

1) Innkalling og sakliste

Ingen merknader

2) Orienteringssaker

a) Kommende sak om gjenbruk av digitalt undervisningsmateriale

Sissel Undheim varsler at UUI vil ta opp denne saken, og at fagmiljøene bes tenke over hvilke aspekt som blir viktige her. Viser til UiBs politikk for Åpen vitenskap.

I møtet kommer det frem flere innspill som blir viktige når saken diskuteres.

Hvilken uttelling skal gjenbruk gi? Hvordan blir opphavsretten når det er eksterne forelesere? Når vil det være greit å gjenbruke digitalt materiale, hva slags type materiale skal kunne gjenbrukes, og hvilken posisjon skal det ferdige materialet ha i undervisningen på emnet?

Problemstillingen kan også knyttes til FRAM-prosessen.

b) Status fysisk undervisning

Fra uke 6 er det lagt opp til at all undervisning skal være fysisk. Avstandskravet i undervisnings-sammenheng er opphevet. Det er ikke krav om digitalt alternativ for studenter som ikke kan møte på undervisning – heller ikke hvis fraværet skyldes korona. Digital tilrettelegging vil imidlertid bli omsøkt av studenter med andre helse relaterte tilretteleggingsbehov, og dette må vi ta stilling til sak for sak. Det er sentralt å gjenskape en holdning blant studentene om at det er forventet, trygt og faglig best å komme på fysisk undervisning. Etter to år med unntak er det viktig å imøtekomme studentenes usikkerhet og informasjonsbehov rundt dette.

c) NOKUT-tilsyn 2022 – opplegg og tidsplan

NOKUT skal ha tilbys med UiBs studiekvalitetssystem. I mai blir det kjent hvilke program som plukkes ut i tilsynet. Alle program bes forberede seg på tilsyn, ved å innhente evaluerings- og egenrederingsrapporter fra emneansvarlige og rapporter fra eksterne fagfeller.

3) Diskusjonssaker

a) Tilbakemeldinger på eksamen, karakterbegrunnelser og klager

Det innføres nå en ordning der studentene kan be om begrunnelse og klage på karakter ved å krysse av i StudentWeb. Dette vil føre til at flere ber om begrunnelse. Erfaring viser at begrunnelser gjerne også ønskes fra studenter som ikke vurderer å klage, men vil ha en pedagogisk tilbakemelding. Flere i UUI etterspør en ordning der studentene må oppgi årsaken til

at de vil ha begrunnelse, for å heve terskelen. Dette er det ikke rom for i dagens system.

Sensurarbeidet er i dag utvidet til også å inkludere begrunnelser, klagesaker og eventuelle vurderinger i kontroll-kommisjoner (ved stort karaktersprik mellom opprinnelig karakter og karakter etter klagesensor). Dette gjør det nødvendig å strømlinjeforme rutiner og informasjon til fagmiljø og sensorer.

Instituttets retningslinjer for begrunnelser og mal for sensorveiledning må gjøres godt kjent i fagmiljøene, og kravet om at det utarbeides sensorveiledninger til hver vurdering må håndheves konsekvent av fagkoordinatorerne på alle fag. Det anbefales at sensorveiledning utarbeides i instituttets mal, der det er forklart hvordan sensorene skal forholde seg til ordantall og der karakterbeskrivelsene er lagt inn. Det er også lurt å legge fagspesifikke karakterer fra Nasjonale fagråd inn i sensorveiledningen.

Hvis veldig mange på et emne uansett ber om begrunnelse, kan det være hensiktsmessig å legge inn en tilbakemelding til alle kandidatene allerede i selve sensurprosessen. Dette gjøres enkelt i Inspira, og hever studentens rett til ekstra begrunnelse. Dette gir en uttelling på 0,2 timer i timeregnskapet.

Studentene på møtet minner om at studentene er vant til å få tilbakemeldinger fra videregående, og viser til ulike praksiser/skjemaer som er utviklet for å effektivisere dette.

Det er et mål å begrense ressursbruk knyttet til det økende antallet begrunnelser og klagesaker, og instituttet må utvikle rutiner og strategier for å nå dette målet. Dette kan også knyttes til FRAM-prosessen. UUI foreslår at dette blir tema på undervisningsforum ved AHKR.

b) Veiledning av bacheloroppgaver – omfang og uttelling

Fagkoordinatorerne forklarer praksis på 250-emnene. Det er veldig ulikt hva som inngår av undervisning på disse emnene. Det er imidlertid et behov for å kartlegge ressursbruken knyttet til 250-emnene, og samkjøre omfanget av veiledning på selve bacheloroppgavene.

Levering av utkast til bacheloroppgaven skal regnes som del av veiledningen, ikke som en øvingsoppgave. Total veiledningstid per oppgave er satt til 2 timer med faktor 2 (totalt 4 timer uttelling). UUI mener dette er en rimelig uttelling for veiledningen.

c) Masterseminar ved AHKR – kartlegging av praksis og omfang

Utsettes til neste UUI-møte

d) Bruk av midler til undervisningsassistenter/gjennomføring

Det er fortsatt mulig å sende inn forslag til bruk av de tildelte midlene. Det er til nå kommet inn forslag direkte knyttet til undervisningen, men også til rent faglig-sosiale tiltak som museumsbesøk, ekskursjoner og filmvisninger. Instituttet skal rapportere planer om bruk av midlene 17. februar.

4) Saker

2022/01 Evaluering av Religious Minorities

Vedtak: UUI tar evalueringen til etterretning. Den sendes videre til fakultetet via instituttleder.

2022/02 Endring i emnebeskrivelsen for KUVI100

Vedtak: UUI godkjenner endringen med den endringen som kom frem i møtet (Setningen "oppgaven består av flere deler" tas ut).

2022/03 Endring i emnebeskrivelsen for ARK250

Vedtak: UUI godkjenner endringen slik den ble lagt frem i møtet

- 5) Eventuelt**
Ingen saker

Sissel Undheim
leder

Julie Alver Tønsaker
sekretær

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Institutttrådsmøte 17.03.2022

Sak 03/22

Egenvurdering og studiekvalitetsmelding 2021

UiBs kvalitetssystem for utdanning innebærer årlig rapportering av studiekvaliteten ved instituttene. Instituttets studiekvalitetsmelding er en samlet vurdering av instituttets studiekvalitet, og utarbeides på bakgrunn av egenvurderinger for hvert studieprogram, som igjen er basert på egenvurderinger på emnenivå. AHKR's studiekvalitetsmelding er utarbeidet i henhold til denne prosessen.

AHKR's studiekvalitetsmelding danner grunnlaget for dialogmøte med HF-fakultetet. HF-fakultetets samlede studiekvalitetsmelding vil sammenfatte innholdet i instituttens studiekvalitetsmeldinger og det som kommer frem på dialogmøtene.

Meldingen er behandlet på sirkulasjon og godkjent av UUI.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet vedtar AHKR's studiekvalitetsmelding for 2021.

Teemu Sakari Ryymin

Studiekvalitetsmelding AHKR 2021

Pandemisituasjonen

Også 2021 har vært preget av mer eller mindre nedstengt campus, og periodevis veksling mellom fysisk og digital undervisning på kort varsel har vært belastende for både studenter og undervisere. Den langvarige pandemisituasjonen har i større og større grad påvirket studentenes sosiale situasjon og psykiske helse, og håndteringen av dette har vært krevende.

AHKR har i 2021 gjort en betydelig innsats for å tilby instituttets studenter så mye fysisk undervisning som det til enhver tid har vært mulig å tilby. Størrelsen på mange av emnene gjorde det imidlertid vanskelig å finne passende rom mens avstandskravet fortsatt gjaldt, og dette førte til at en del emner måtte forbli helt eller delvis digitale lenger enn and re. Siden studentene utover i pandemiperioden i økende grad flyttet fra byen og fjernet seg fra studentlivets rutiner, var det lavere oppmøte enn ønskelig på mange av de fysiske forelesningene, særlig i de tilfellene der det fantes et digitalt alternativ i form av videonotat. Dette er forståelig, men det må jobbes målrettet for å få studentene tilbake til gode studievaner. For AHKR er det derfor en prioritet å gjenskape de gode sosiale og faglige rammene for en normal studietilværelse.

Studiepoengproduksjon ved AHKR 2021

Samtidig som studentene rapporterer om svekket studiemotivasjon, har studiepoengproduksjonen ved AHKR samlet sett gått opp i pandemiens andre år. Det er kulturvitenskap og historie som står for økningen i 2021, mens de andre fagene har opprettholdt nivået fra 2020. Det er sannsynlig at den koronaskapte vurderingsformen skriftlig eksamen hjemmefra, der studentene får noen timer på seg til å skrive en besvarelse hjemme, kan ha påvirket andelen som møtte til eksamen. Samtidig er tilfellene av uakseptabel kildebruk og mulig plagiat blitt flere, noe som viser at denne vurderingssituasjonen ikke har vært ideell.

Tabell 1: Studiepoengproduksjon 2021, inkludert tverrfaglige emner, EVU og fagdidaktiske emner (lektorprogrammet og PPU). Tall fra FS.

	2020		2021	
	Stp	60-enheter	Stp	60-enheter
Tverrfaglige emner + EVU	1084	18	990	17
Arkeologi:	5655	94	5585	93
Historie:	23608	393	25278	421
Kulturv.	4720	79	5700	95
Religion	9233	154	9215	153
Totalt AHKR	44290	738	46768	779

Emne- og programevalueringer gjennomført i 2021

Student-emneevalueringer er gjennomført i henhold til fagenes evalueringsplan, og gjengitt i egenreviseringsrapportene fra de emneansvarlige.

Bachelorprogrammet i kulturvitenskap og masterprogrammet i historie har begge gjennomført studiekvalitetssystemets 5-årige programevaluering/reakkrediteringsprosess. Eksterne fagfeller på hhv kulturvitenskap og historie har vært aktivt deltakende i disse evalueringsprosessene, og skrevet rapporter i tilknytning til dette. Også på arkeologi og religionsvitenskap er det aktive eksterne fagfeller, men arbeidet er på noen program forsinket på grunn av reiserestriksjoner.

I 2022 er det bachelorprogrammet i religionsvitenskap og bachelorprogrammet i historie som skal

gjennom 5-årig programevaluering. Fagene vil ellers følge sine evalueringsplaner. Kontrakten med ekstern fagfelle for kulturvitenskap vil fornyes våren 2022.

Både vår og høst 2021 er det gjennomført rutinemessig fellesevaluering av alle emner som er tilbudt. Svarprosenten i denne evalueringen gikk betydelig opp høsten 2021 da deltakerne fikk melde seg på en loddtrekning av gavekort.

Fagligsosiale studiekvalitetstiltak

I 2021 har AHKR ansett det som særskilt viktig med faglig-sosiale tiltak for å skape bedre kontakt mellom studentene og mellom institutt og studenter i en periode med mangel på fysiske møteplasser. Både instituttet og fagutvalgene har imidlertid slitt med lavt oppmøte på fagligsosiale arrangementer. For pandemimidler tildelt for høsten 2021, ansatte AHKR en gruppe triveselsambassadører som i løpet av noen måneder arrangerte en rekke møteplasser for alle instituttets studenter, der oppmøtet var akseptabelt. Det ble også arrangert en ekskursjon til Utøya på emnet Undervisning i kontroversielle tema (HRDID600). Avsetting av midler til studentekskursjoner er tradisjonelt et viktig studiekvalitetstiltak ved AHKR. Studentekskursjoner har erfaringsmessig en svært samlende effekt, og det er dermed ønskelig å kunne arrangere så mange som mulig akkurat nå. Nye økonomirutiner har imidlertid gjort utbetalingsprosessen så tungvint at det er aktuelt å revurdere dette, noe vi betrakter som svært uheldig.

Studieportefølje (opprettinger og nedlegginger)

Det er i 2021 opprettet to praktisk rettede emner i arkeologi, for å øke praksiskomponenten på programmet, og for å styrke studentenes kontakt med pågående forskningsprosjekt både i feltet og på laboratoriet. Emnene (ARK205 og ARK216) vil tilbys første gang høsten 2022.

Det heldigitale masterprogrammet i Religiøse minoriteter hadde sitt første opptak høsten 2021, og AHKR besluttet å gjennomføre oppstart til tross for få kvalifiserte søkere. Programmet har nå to aktive studenter, en i USA og en i Bergen, som begge har studert flere emner høsten 2021. De valgfrie emnene på programmet har også hatt studenter fra andre AHKR-program, blant annet fra lektorprogrammet, der fleksibiliteten i slike heldigitale emner er en stor fordel. Det arbeides nå målrettet ved UiB Videre for å markedsføre programmet for en større søkerbase før opptaket høsten 2022. Det er utarbeidet en egen evaluering av programmets status per høsten 2021, på forespørsel fra fakultetet.

Emnet KUVI103 Migrasjon og mangfold går siste gang våren 2022.

Digital kompetanse

Pandemiperiodens behov for rask omlegging til digitale undervisningsflater har ført til en betydelig utvikling av digitale undervisningsopplegg ved AHKR. Opprettelsen av det heldigitale masterprogrammet Religious Minorities har også bidratt til å øke den digitale kompetansen blant de ansatte, og har synliggjort mulighetene som ligger i digitale opplegg.

Etter to år med mye digital undervisning er det nå høyt prioritert for AHKR å få studentene bort fra skjermene og tilbake i undervisningsrommene. Men digitale innslag i undervisningen er likevel mer nærliggende å tenke seg og enklere å få til nå enn før pandemien, og i riktig balanse vil dette kunne skape en større fleksibilitet i undervisningen og øke studentenes digitale kompetanse. På sikt er det derfor et mål å legge til rette for bruk av digitale komponenter som supplement og berikelse i undervisningen. Innen den tid må det imidlertid komme på plass tydeligere retningslinjer for grenbruk og rettigheter, og studentenes holdninger må tas grundig i betraktning.

Lektorutdanningen

Høsten 2021 begynte det andre kullet lektorstudenter på masternivå. Utfordringene studentene

møter når de studerer på masternivå samtidig som de er i praksis, er mange. Særlig tydelig blir dette når de tar emner sammen med ordinære masterstudenter som ikke opplever samme problematikk. Det har vist seg nødvendig å kunne tilpasse studiesituasjonen for lektorstudentene som gruppe, uten å foreta samme tilpasninger for ordinære masterstudenter. Som konsekvens er det opprettet et parallelt emne til HIS301 – HIS301L med samme omfang og innhold, men med utsatt vurderingstidspunkt. Dette vil kunne bli aktuelt for flere emner.

Vi har også forventninger til at redesign av lektorutdanningen vil føre til en mindre belastende praksisavvikling, og ser frem til å delta aktivt i redesignprosessen, både faglig og administrativt. AHKR er pilotinstitutt for UiB FRAM, der målet er å skape mer sammenhengende tid til forskning. En reorganisering av undervisningen, slik at den i større grad konsentreres for den enkelte underviser, er per i dag ansett som et svært aktuelt tiltak. Dette vil imidlertid måtte sees i tett sammenheng med redesignprosessen av 5LU. Dette er en ytterligere årsak til at AHKR må involveres grundig i prosessen.

Standardisering

I 2021 er AHKR's prosjekt med standardisering av omfang på besvarelser ferdigstilt. Dette innebærer at det nå er angitt ordantall i alle emnebeskrivelser, både for besvarelser knyttet til vurdering, og for obligatoriske skriftlige leveringer. Innføringen av dette har ført til at arbeidsbelastning og ressursbruk knyttet til vurdering er blitt mer forutsigbar, men har også vist et klart behov for tydelig forklaring av hvordan en slik angivelse av ordantall skal tolkes og håndteres, både blant studenter og sensorer. Dette har vi fulgt opp ved å utforme standardtekster som inngår i alle sensorveiledninger og all eksamensinformasjon til studentene.

Forskningsbasert undervisning

Alt undervisningsaktivitet ved AHKR bygger på prinsippet om forskningsbasert undervisning. Alle undervisere underviser innenfor deres kompetanseområde, og alle fag ved instituttet har rigget emneporteføljen sin slik at det åpner for at temaene som tilbys på fordypningsnivå kan skifte fra semester til semester og slik omhandle aktuell og pågående forskning. Stipendiatenes undervisning legges ofte til disse emnene, slik at de kan undervise om tema knyttet til deres forskningsprosjekt. Utfordringen med dette opplegget er at det er krevende å synliggjøre temaene som undervises, og vanskelig å nå ut til studenter utenfor bachelorprogrammene med informasjon om hvilke tema som tilbys. Særlig uheldig er det at vi ikke får informert potensielle innreisende studenter når det tilbys tema på engelsk.

Masteroppgaver ved AHKR ansees som et selvstendig forskningsarbeid. Med postmaster-emnene AHKR391 og AHKR392 kan ferdige masterstudenter også arbeide videre med masterprosjektet sitt mot publisering og/eller videre utdanningsløp.

Masterprogram – rekruttering og gjennomføring

AHKR har fire 2-årige masterprogram. Disse har alle kvalifikasjonskrav bestående av en spesialisering i faget eller tilsvarende med C i snitt. Alle har masteroppgave på 60 studiepoeng.

Høsten 2021 var det 53 plasser på AHKR's masterprogram, og det var det flere kvalifiserte førsteprioritetssøkere enn plasser på alle program. I 2 semester (v22) er det 55 aktive masterstudenter i kull h21 (på 53 plasser).

Overbooking i masteropptaket er en nødvendighet, men særlig risikabelt på masterprogrammet i arkeologi der antall plasser på programmet av rent praktiske og HMS-relaterte årsaker er endelig begrenset av feltkursets kapasitet. En betydelig overbooking på historie har vist seg nødvendig fordi

mange takker nei til plassen. Et masterstudium krever imidlertid svært mye av studentene, og for historie har det vært tatt til orde for opptakskriterier (karakterkrav) som i større grad gjenspeiler dette, slik at det blir bedre samsvar mellom tilbud og ja-svar - og dermed de med best opptaksgrunnlag som starter på studiet.

Tabell 2: Masteropptaket 2MA ved AHKR h21

MASTER	Studie- plasser	kvalifiserte 1. prisøkere	Tilbud	Oppmeldt 16.8.21	Oppmeldt 1.2.22
MA-ARK	10	24	24	17	16
MA-HIS	30	69	54	30	29
MA-KUVI	5	6	6	3	3
MA-RELV	8	14	15	7	7
	53			57	55

Tall for kandidatproduksjon og gjennomføring på normert tid er ikke representative i 2021 på grunn av pandemien.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Institutt for fremmedspråk
Senter for vitenskapsteori

Referanse

2022/3078-INGHA

Dato

15.02.2022

Bestilling - Egenvurderinger og studiekvalitetsmeldinger for 2021

Vedlagt oversendes den årlige bestillingen til studiekvalitetsmelding til fakultetene. Vi ber institutt og sentre følge opp denne bestillingen med sine egenvurderinger og meldinger til fakultetet. Kulepunktene Utviklingsavtale med KD og Budsjettprioriteringer kan kommenteres på av enhetene, men disse vil fakultetet besvare i sin melding.

Frist for innsending av meldinger 23. mars 2021.

Vi planlegger behandling av fakultetets melding i fakultetsstyret 10. mai og har frist for innsending av melding 18. mai.

Fakultetet planlegger dialogmøter med enhetene og de vil bli gjennomført som i fjor, med et fellesmøte for utdanning, forskning og forskerutdanning. Møtene er berammet til 1., 7. og 8. april og innkalling er sendt i outlook. Fra fakultetet vil dekan, prodekan, visedekan, fakultetsdirektør og studiesjef møte og fra enhetene ber vi om at institutt/- senterledelsen møter.

Vennlig hilsen

Ranveig Lote
seksjonssjef

Inger Marie Hatløy
seniorrådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Til fakultetene

Referanse

2021/20353-TOVST

Dato

13.01.2022

Egenvurderinger og studiekvalitetsmeldinger for 2021- bestilling

Vi viser til kapittel 3 i UiBs kvalitetssystem for utdanning- systembeskrivelse, som omtaler den årlige prosessen fram til en samlet studiekvalitetsmelding for utdanningene ved UiB.

Prosessen starter med egenvurderinger på emne- og programnivå, og som leder opp til studiekvalitetsmeldinger på institutt, fakultets- og sentralt nivå. Instituttens studiekvalitetsmeldinger og referater fra dialogmøtene med instituttene, danner utgangspunktet for fakultetets studiekvalitetsmelding med planer for oppfølging av studiekvalitet. Vi viser til kapittel 3 for nærmere informasjon.

Dette brevet er den årlige bestilling til studiekvalitetsmelding til fakultetene.

Det går fram av kapittel 3.1 at fakultetenes studiekvalitetsmeldinger inneholde omtale av:

- Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding
- Hovedkonklusjoner fra fakultetenes dialogmøter
- Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer
- Budsjettprioriteringer (endringer)
- Studieportefølje og dimensjonering
- Satsingsområder
- Status knyttet til målsettinger om studiekvalitet satt i UiBs handlingsplaner, inklusive
- Handlingsplan for kvalitet i utdanning
- Utviklingsavtale med KD
- Planer for oppretting og nedlegging av studieprogram, jf. kap 3.2 i systembeskrivelsen

Lenker til aktuelle rapporter som kan brukes i denne delen av studiekvalitetsmeldingen, står omtalt i systembeskrivelsen kap. 3.1. Fakultetene står fritt til å bruke andre kilder som vurderes som relevante.

Utdanningsfeltet har også i størstedelen av 2021, vært svært preget av koronasituasjonen. Det er derfor relevant at pandemien sin virkning på utdanningsfeltet blir omtalt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger der dette er naturlig. Hovedfokuset i meldingen skal likevel ligge på det mer generiske kvalitetsarbeidet ved fakultetene.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

I tillegg til temaene ovenfor, ber vi om at fakultetene i sine studiekvalitetsmeldinger kort omtaler vurderinger og/eller planer knyttet til temaene nedenfor. Vi ber om at samtlige fakulteter svarer på spørsmål 1, 2, 4 og 5, og at fakultetene som er involvert i den integrerte lektorutdanningen svarer på spørsmål 3.

Temaene nedenfor vil stå sentralt i dialogmøtene mellom universitetsledelsen og fakultetene, som finner sted i mai - juni.

1. Forskningsbasert utdanning

På hvilken måte, og i hvilket omfang eksponeres studenter for forskning i deres fagområder og involveres i forskningsarbeidet som foregår i fagmiljøene? Har fakultetet planer om å styrke slik involvering? Har fakultet arbeid og planer for involvering av studenter i forskningsbasert innovasjon?

2. Digital grunnkompetanse og bredde

Hvilke planer har fakultetet for at studenter kan benytte seg av tilbud om opplæring i digital forståelse, kunnskap og kompetanse på en måte som gagnar utdanningsløpet sitt? Ser fakultetet dette som nyttig og verdifullt i sine utdanningstilbud og for arbeidslivsrelevans? Tilrettelegger fakultetet generelt for at studenter har valgfrie emner i studieprogrammene sine slik at de kan ta emner fra andre fagområder, gjerne fra andre fakultet?

3. Lektorutdanningen

Spørsmålet besvares av fakultetene som er involvert i lektorutdanningen (5LU)

På hvilke måter planlegger fakultetet å arbeide for at omorganisering av lektorutdanningen ved UiB skal lykkes? Hvilke utfordringer og muligheter diskuteres ved fakultetet?

Det er utarbeidet eget notat om datagrunnlaget til spørsmål 4 og 5. Dette følger vedlagt.

4. Oppfylld av bachelorplasser

Ved UiB har det de senere årene vært søkelys på at alle studieplassene skal fylles. Ved opptakene ble det derfor stilt krav om økt overbooking, og studenttallet har økt med ca. 30 prosent siden 2015, mens antall studieplasser i basisfinansieringen bare har økt med ca. 20 prosent. Dette har hatt den effekt at tallet på ferdige bachelorkandidater har økt fra ca. 1100 i 2015 til ca. 1500 i 2020.

Denne praksisen gjennom perioden 2014 - 2020 har medført at antall studenter i dag er høyere enn det UiB har basisfinansiering for. Høsten 2021 hadde UiB nesten 21 000 studenter, og om lag 40 prosent av studiepoengproduksjonen ble gjennomført uten basisfinansiering. Økningen i studenttallet utover antall studieplasser, har i hovedsak blitt finansiert av resultatfinansiering, og i begrenset grad som følge av nye tildelinger av studieplasser.

Det er viktig at UiB klarer å fylle alle studieplassene og en viss overbooking må til for å lande på riktig studenttall. Spørsmålet er om praksisen gjennom 2014- 2020 har vært for streng med tanke på hvor mye overbooking som har blitt pålagt fakultetene. Vi ber om innspill på hvilke vurderinger fakultetet gjør seg når det gjelder antall studenter vs antall studieplasser. Klarer fakultetet å fylle opp alle studieplassene?

Utdanner fakultetet flere studenter enn man har studieplasser til? Går denne praksisen i så fall på bekostning av studiekvalitet, læringsmiljø og andre områder som tid til forskning og prosjektsøknader? Planlegger eller ønsker fakultetet å endre praksis når det gjelder overbooking?

5. Hvordan kan andelen masterstudenter i toårige masterprogram økes?

Vedlagte tabeller viser at forholdstallet mellom bachelor- og masterstudenter har holdt seg noenlunde stabilt i perioden 2015-2020, men at økningen i masterstudenter i liten grad har gitt uttelling i form av økte kandidattall. I 2020 ble det produsert 38 prosent flere bachelorkandidater enn i 2015, mens veksten for de toårige masterprogrammene i samme periode kun var på 7 prosent.

Til tross for høye søkertall er det på en del studieprogram vanskelig å fylle plassene. Blant eksterne søkere er det mange som ikke er kvalifisert, eller lar være å ta imot tilbudet. Manglende spesialisering er hovedårsaken til at eksterne søkere ikke regnes som kvalifisert. Mangelen kan være liten (en søker som har riktig fagbakgrunn, men mangler et enkelt emne) eller stor (søkeren har feil fagbakgrunn). Samtidig ser vi at kun en tredjedel av UiBs egne bachelorkandidater våren 2021 søkte seg videre til et toårig masterprogram ved UiB høsten 2021.

Vi ber om at fakultetene vurderer hvilke tiltak som er aktuelle for å øke antall kvalifiserte søkere til masterstudiene, og andelen av søkere som faktisk møter til studiestart. Kan noen av kvalifikasjonskravene erstattes med obligatoriske emner i starten av programmet? Hvilke praksiser og planer har fakultetet når det gjelder masteravhandlinger på 60 stp og 30 stp?

6. Er det andre utdanningsrelaterte saker som opptar fakultetet som de ønsker å diskutere med ledelsen?

Ved spørsmål knyttet til tallgrunnlaget kan Svein Jarle Nymark kontaktes. Ved andre spørsmål, kontakt Tove Steinsland.

Frist for innsending av studiekvalitetsmelding: 18. mai.

Vennlig hilsen

Pinar Heggernes
prorektor

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Tabellvedlegg med kommentarer- bestilling til studiekvalitetsmeldingen for 2021

UiB har gjennom de siste ti årene opplevd en økning i antallet studenter, og siden høsten 2015 har studenttallet økt med ca. 30 prosent.

Tabell 1 Utvikling studenttall, UiB, totalt antall studenter 2015-2021 (tall for høstsemester). Kilde: DBH.

Fakultet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HF	3375	3626	3471	3644	3709	4049	4530
JUS	2307	2358	2425	2501	2508	2492	2562
MN	3077	3192	3281	3239	3302	3609	4088
MED	1943	2017	2055	2063	2193	2087	2218
PS	1982	1831	2013	2271	2202	2345	2432
SV	3310	3509	3578	3700	3923	4146	4275
KMD			627	625	624	689	711
Totalt	16014	16555	17470	18050	18465	19421	20818

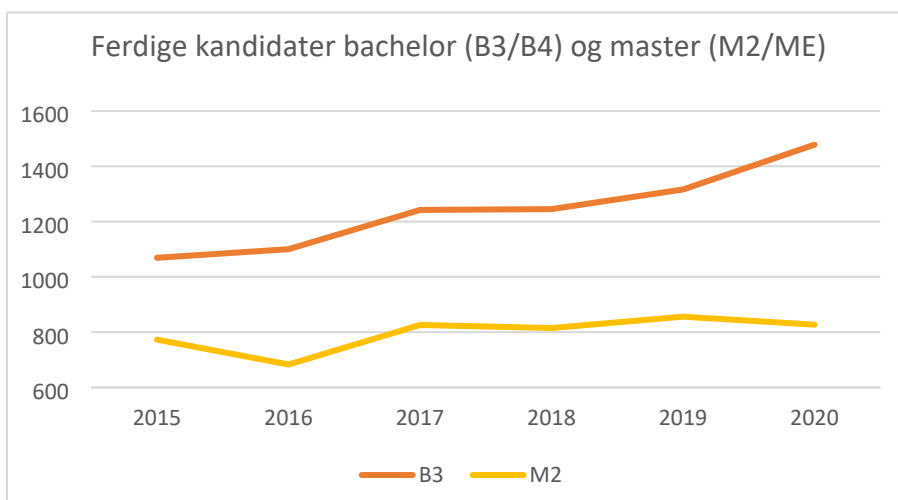
I perioden fra 2015, har forholdstallet mellom B3 og M2 vært noenlunde konstant, ca. 70-30.

Tabell 2 Forholdet mellom andel bachelorstudenter (B3+B4) og masterstudenter (M2+ME), 2015-2021 (høstsemester). Kilde: DBH.

Studienivå	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bachelor	73 %	74 %	73 %	72 %	71 %	71 %	68 %
Master	27 %	26 %	27 %	28 %	29 %	29 %	32 %

De siste årene har også antallet kandidater som fullfører ved UiB økt, men den største veksten har kommet på bachelornivået hvor det i 2020 ble produsert 38 prosent flere kandidater enn i 2015. Tilsvarende vekst for de toårige masterprogrammene har vært 7 prosent.

Figur 1 Utvikling i ferdige bachelor- og masterkandidater, 2015-2020. Kilde: DBH

Om vi ser på de siste fem årene (2017-2021), møtte det i 2021 28 prosent flere masterstudenter enn i 2017.

Tabell 3 Antall møtte studenter på toårige masterstudier 2017-2015. Kilde: FS

Fakultet	2017	2018	2019	2020	2021	Endring 2017-2021
Det humanistiske fakultet	163	185	212	209	254	56 %
Det juridiske fakultet	30	30	30	44	46	53 %
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	331	335	333	389	407	23 %
Det medisinske fakultet	114	89	110	93	139	22 %
Det psykologiske fakultet	158	153	167	203	188	19 %
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	209	246	299	297	269	29 %
Fakultet for kunst, musikk og design	63	45	63	65	66	5 %
Totalt	1068	1083	1214	1300	1369	28 %

Foreløpig ser vi ikke en tilsvarende økning i antallet kandidater. Om vi tar utgangspunkt i at en masterstudent bruker to år på å fullføre utdanningen, har økningen i studenttallet fra 2017 til 2019 ikke medført en tilsvarende økning i kandidater to år etter.

Tabell 4 Utvikling i møtte studenter og ferdige kandidater på toårige masterstudier. Kilde: DBH/FS

Fakultet	Møtt			Kandidater			Endring møtte studenter (2017-2019)	Endring ferdige kandidater (2019-2021) ¹
	2017	2018	2019	2019	2020	2021		
HF	163	185	212	125	121	132	30 %	6 %
JUS	30	30	30	25	33	30	0 %	20 %
MN	331	335	333	279	246	223	1 %	-20 %
MED	114	89	110	77	110	80	-4 %	4 %
PS	158	153	167	133	103	128	6 %	-4 %
SV	209	246	299	193	183	231	43 %	20 %
KMD	63	45	63	63	57	66	0 %	5 %
Totalt	1068	1083	1214	895	853	890	14 %	-1 %

Om vi ser overordnet på rekrutteringen av nye masterstudenter er det i hovedsak to kilder: Interne (oppnådd bachelorgrad ved UiB) og eksterne søkere (oppnådd bachelorgrad ved et annet lærested). Utfordringene knyttet til eksterne søkere er todelt: Manglende kvalifikasjoner (spesialisering) og lav møttprosent.

¹ Endelige tall for oppnådde grader høsten 2021 er ikke klar før 15. februar (rapporteringstidspunkt DBH)

På de fem fakultetene som inngår i det felles UiB-opptaket til master er manglende spesialisering hovedårsaken til at en søker ikke regnes som kvalifisert. Denne mangelen kan være liten (en søker som har riktig fagbakgrunn, men mangler et enkelt emne) eller stor (søkeren har feil fagbakgrunn).

Tabell 5 Antall ikke-kvalifiserte søknader (søknadsalternativ), MA-UiB, 2021 høst og antall/andel som manglet spesialisering. En søker kan ha et eller flere søknadsalternativ. Kilde: FS

Fakultet	Ikke-kvalifiserte søknader (søknadsalternativ)	Mangler spesialisering	
Det humanistiske fakultet	331	224	68 %
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	651	407	63 %
Det medisinske fakultet	197	130	66 %
Det psykologiske fakultet	665	550	83 %
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	649	518	80 %
Totalsum	2493	1829	73 %

Samtidig ser vi at kvalifiserte eksterne søkere i liten grad takker ja til et tilbud. Høsten 2021 tok 61 prosent av UiB-søkerne imot tilbudet, mens andelen er langt lavere for søkere med bakgrunn fra de andre BOTT-universitetene. Til sammenligning møter 79 prosent av søkerne med bakgrunn fra HVL.

Tabell 6 Søknads- og opptakstall for søkere med bakgrunn fra utvalgte institusjoner (BOTT+HVL), MA-UiB 2021 høst. Kilde: FS

	Søkere (personer)	Søknadsalternativ ²	Kvalifisert	Tilbud	Jasvar	Møtt	Møttprosent (tilbud)
NTNU	225	362	223	127	40	29	23 %
UiB	1243	1910	1535	946	663	578	61 %
UiO	140	223	134	76	14	12	16 %
UiT	141	219	126	65	22	15	23 %
HVL	517	792	542	240	117	92	79 %

Mye av årsaken til den lave møttandelen ligger i fraværet av et samordnet nasjonalt masteropptak, noe som gjør at en søker har flere aktive søknader ved forskjellige lærested, og de fleste velger sannsynligvis å fortsette studiene på det lærestedet hvor de allerede er etablert.

Om vi ser på interne førsteprioritetssøkere, ble det i perioden 1. mars – 31. august 2021 oppnådd 1294 nye bachelorkandidater ved UiB. Av disse søkte 759 (59 prosent) seg videre på en toårig mastergrad høsten 2021, men kun 30 prosent (367 kandidater) møtte på et masterprogram ved semesterstart. Et lite antall interne søkere (ca. 30) møtte i tillegg på lavere prioritet, men tilfallet i hovedsak de programmene som allerede var populære (f.eks. informatikk).

² En søker (person) kan ha søkt på flere studieprogram (søknadsalternativ), noe som forklarer hvorfor antallet er ulikt.

Tabell 7 Søknads- og opptakstall (MA-UiB) for kandidater som fullførte bachelorstudiet våren 2021. Kilde: FS.

Fakultet	Studieplasser (M2)	Oppnådd BA	Søkt master	Kvalifisert	Tilbud	Jasvar	Møtt	Møtt (% av kandidater)
HF	200	200	93	83	76	59	59	30 %
MN	378	267	211	184	164	138	126	47 %
MED	120	44	28	25	24	13	11	25 %
PS	172	162	116	98	71	42	37	23 %
SV	265	527	289	253	227	135	118	22 %
KMD	83	94	22	20	20	17	16	17 %
Totalt	1218	1294	759	663	582	404	367	28 %

Blant de tre største disiplinbaserte fakultetene (HF, SV og MN) hadde MN den høyeste andelen bachelorkandidater som gikk direkte videre til master (45 prosent), mens den for SV var så lav som 22 prosent. For noen program er dette naturlig: UiB har ikke et mastertilbud som de er interessert i, eller arbeidsmarkedet for bachelorkandidater er svært bra (f.eks. interaksjonsdesign). Men selv på rene disiplinbaserte utdanninger som sosialantropologi og sosiologi var det kun 20-25 prosent av kandidatene som gikk videre til master.

Målt mot antallet studieplasser hvert fakultet har til disposisjon på masternivå, er SV likevel det fakultetet som i størst grad klarte å fylle studieplassene med kandidater fra UiB (som gikk ut våren 2021). For HF og MN er dette ned mot 30 prosent.

Tabell 8 Antall og andel studieplasser på toårige masterstudier som ble fylt av søkere med bachelorgrad fra UiB oppnådd våren 2021. Kilde: FS.

Fakultet	Studieplasser (M2)	Møtte kandidater fra UiB (2021)	Møtte kandidater fra UiB (% av studieplasser)
HF	200	59	30 %
MN	378	126	33 %
MED	120	11	9 %
PS	172	37	22 %
SV	265	118	45 %
KMD	83	16	19 %
Totalt	1218	367	30 %

25.01.2022

Svein Jarle Nymark

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Institutttrådsmøte 17.03.22

Sak 04/22

Ph.d.-utdanningsmelding 2021

Instituttet har utarbeidet ph.d.-utdanningsmelding i henhold til krav som kommer fram i brev fra fakultetet. Utkastet har vært behandlet på sirkulasjon i FU.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet vedtar den framlagte ph.d.-utdanningsmeldingen for AHKR for 2021.

Teemu Sakari Ryymin

Ph.d.- utdanningsmeldingen 2021 ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Ph.d.-utdanningen og korona-pandemien

Ph.d.-utdanningen i 2020 var betydelig preget av korona-pandemien. Pandemien påvirket prosjektene til enkelte av kandidater betydelig, når det gjaldt datainnsamling, feltarbeidsopphold, arkiv- og biblioteksarbeid, men også oppbygging av og medvirkning i internasjonale nettverk. 2021 har også vært preget av pandemi, om enn ikke med like stor grad som 2020. Flere nedstengninger og hindre for internasjonale reiser har gjort at en del av problemene fra 2020 har vedvart for flere stipendiater. Noen stipendiater fikk tilgang på større eller mindre deler av materialet sitt i løpet av 2021, mens andre har måttet utsatt nødvendige arkiv- og feltreiser til 2022 og noen har måttet omdefinert prosjektene sine. Det har også vært vanskelig å gjennomføre forskeropphold ved utenlandske institusjoner. Videre begrenset pandemien mulighetene til konferansereiser. Instituttets reisestøtteordning som skal gi ph.d.-kandidater mulighet for lengre utenlandsopphold ble dermed i liten grad benyttet.

Oppfølging av stipendiatene

Forskningskoordinator og instituttleder har gjennomført medarbeidersamtaler med 19 ph.d.-stipendiater. Disse samtalene har også fungert som oppfølging av framdriftsrapportene. Forskningskoordinator hadde også flere samtaler og løpende epostkontakt med stipendiater som trengte ekstra oppfølging. Veilederforhold er blitt fulgt opp både i samtaler med stipendiater og veiledere.

Høsten 2021 arrangerte instituttet et oppfølgingsmøte av ARK-undersøkelsen for stipendiater og postdoktorer. I tillegg ble det arrangert et stipendiattreff der både forskningskoordinator og forskerutdanningskonsulent var til stede. Møtet tok opp temaer som stipendiatene ønsket å diskutere. Delvis gjaldt det utfordringer knyttet til pandemien, og delvis gjaldt det informasjonsflyt og møtepunkter på instituttet. Instituttet legger nå til rette for månedlige stipendiatlunsjer og arbeider med bedre informasjonsflyt for stipendiatene som tiltak for å følge opp innspillene fra disse møtene.

Gjennomstrømming, innlevering og disputaser

I 2021 ble det levert inn fem avhandlinger. Tre av dem disputerte i løpet av året. Én avhandling ble underkjent, mens én doktorand ble anbefalt å gjøre mindre omarbeidelser i henhold til fakultetets retningslinjer.

Det er aldri ønskelig at avhandlinger blir underkjent, og instituttet arbeider målrettet med å unngå at det skjer. To av de viktigste tiltakene er midtveisevaluering og sluttseminarer. I løpet av 2021 ble det avholdt seks midtveisevalueringer, hvorav én var en oppfølgingsevaluering fra høsten 2020. Det er også gjennomført tre sluttseminar. To av disse gikk digitalt på grunn av pandemien.

Midtveiseevalueringene blir tillagt stor betydning for å bedre gjennomstrømmingen. Målet er at evalueringsmøtet skal være til hjelp for stipendiaten og dens fremdrift. Stipendiatene blir bedt om å levere utkast til to kapitler eller artikler til evalueringsmøtet. I tillegg leverer både stipendiat og veiledere en rapport som gir en oversikt over progresjonen i løpet av stipendperiodens første halvdel. Instituttleder og forskningskoordinator har hittil avholdt møtet med forskerutdanningskonsulent som sekretær. Høsten 2021 så AHKR behovet for å justere strukturen på midtveiseevalueringene, slik at de kunne fungere som mer informerte faglige møter. Fra og med januar 2022 vil en UiB-intern fagperson bli invitert med på møtet som en ekspertleser av stipendiatens tekster. Instituttleder og forskningskoordinators fremste oppgave blir heretter å vurdere fremdriften i prosjektet, både med tanke på avhandlingsarbeid, utdanningsdelen og pliktarbeid, samt eventuelle andre faglige gjøremål stipendiaten har påtatt seg. Etter evalueringsmøtet blir det en kort pause. Deretter blir stipendiaten tilbudt et møte på tomannshånd med forskningskoordinator.

Blant tiltakene for å bedre gjennomstrømmingen av ph.d.-kandidater spiller oppstartmøtene en viktig rolle. Målet med disse møtene er å ønske de nyansatte stipendiatene velkomne og å gi dem relevant informasjon knyttet til oppstart og ansettelsesforholdet generelt, samt opplysninger om praktisk-administrative forhold. Betydningen av et velbalansert utdanningsløp blir vektlagt, samtidig blir viktigheten av undervisnings- og opplæringsdelen for kandidatens akademiske utvikling tydeliggjort. Som et neste steg arrangerer instituttet pliktarbeidsmøter med nye stipendiater, hvor det lages en plan for undervisning og forskningsadministrasjon tilpasset hver kandidat. Instituttet anbefaler at pliktarbeidet blir planlagt på en måte som frigjør sammenhengende tid til avhandlingsarbeid de siste semestrene i stipendiatperioden.

I samtaler med stipendiater i 2021 er det blitt klart at velkomstprosedyrene må styrkes ytterligere. Det er mye informasjon å ta inn på velkomstmøtet, og en del av informasjonen bør være lettere tilgjengelig i skriftlig form. For de stipendiatene som har pliktarbeid vil det heretter bli avholdt et ekstra møte om rammene for pliktarbeidet i forkant av at planen for pliktarbeidet settes opp. Stipendiater med pliktarbeid får også tildelt en undervisningsmentor, som skal gi råd og veiledning i planlegging og gjennomføring av undervisningen.

Det legges stor vekt på at veilederne skal ha faglig kompetanse innenfor det feltet stipendiaten arbeider med. Det etterstrebes også at alle stipendiatene skal ha én eller to biveiledere, enten internt på AHKR og UiB, eller eksternt.

Opptak og frafall

I løpet av 2021 er det blitt ansatt to stipendiater, begge prosjektfinansierte. Det er også flere pågående ansettelsesprosesser ved utgangen av året. Ved utgangen av året hadde AHKR fjorten stipendiater finansiert av grunnbevilgningen, syv prosjektfinansierte stipendiater og seks eksterne stipendiater.

Enkelte ansettelsesprosesser er særlig utfordrende, fordi mange av søkerne har bakgrunn i andre utdanningssystemer enn de europeiske. Det er utfordrende å få tilstrekkelig dokumentasjon, i tillegg er ikke nødvendigvis utdanningene helt sammenlignbare med de norske gradene. Dette gjør at tilsettingsprosessen kan strekke ut i tid. Dette er særlig problematisk i tidsavgrensede, eksternfinansierte prosjekter. Det er behov for å styrke kompetansen og kapasiteter både på institutt- og fakultetsnivå for å kunne korte ned saksbehandlingstiden.

Én stipendiat sa opp sin stilling i 2021 etter tett dialog med instituttet. Fire ph.d.-kandidater er skrevet ut av programmet. Det er ulike årsaker til at stipendiater slutter, og det kan ikke trekkes noen generelle slutninger.

Instituttet har innvilget flere søknader fra stipendiater som ønsker å forlenge sin deltakelse i programmet. Slike søknader blir behandlet fortløpende, og det blir lagt vekt på kandidatens arbeidsplan og uttalelser fra veilederne. Dette innebærer en forpliktende og tidsavgrenset forlengelse av Ph.d.-avtalen AHKR opplever at ordningen fungerer godt.

Kandidatenes bidrag til forskningen ved instituttet

AHKR har som hovedmål å utdanne høyt kvalifiserte forskere i instituttets fire fag, nedfelt i instituttets strategiske plan for 2018–2022. Ph.d.-stipendiatene står for en viktig del av den nyskapende og oppdaterte forskningen ved instituttet. Det gjør de delvis ved at de bringer inn nye perspektiver i forskningen sin, og delvis ved at de har anledning til å fordype seg i ny empiri. AHKR har tre typer stipendiater; de som besitter åpne stipendiathjemler, de prosjektansatte og eksterne stipendiater som har ansettelse andre steder. De to første gruppene bidrar mest i den daglige virksomheten ved instituttet, mens den siste gruppen har kontor og sin daglige arbeidsplass ved henholdsvis Universitetsmuseet, Chr. Michelsens institutt og Forsvarets høgskole. Disse institusjonene er viktige samarbeidspartnere for AHKR, og stipendiatene bidrar til at det pågår et løpende samarbeid med institusjonene.

Instituttets forskergrupper er viktige fora for forskerutdanningen, og instituttet jobber for at alle stipendiatene skal være tilknyttet en forskergruppe. Dette forutsetter at det både finnes relevante forskergrupper for alle stipendiater, og at forskergruppene er innrettet på en slik måte at det er mulig for stipendiatene å legge fram deler av arbeidet sitt underveis. Noen av forskergrupper ved instituttet har et høyt aktivitetsnivå, men ikke alle. Instituttet ønsker samtidig å justere rammene for forskergrupper slik at det blir lettere å etablere slike grupper. Det arbeides nå med slike justeringer, og et av målene er å legge til rette for at stipendiatene blir best mulig integrerte i forskergruppens virksomhet.

Deltagelse i forskerskoler

Instituttet er medlem av følgende forskerskoler som ledes av andre universiteter: Dialogues with the Past – Nordic Graduate School in Archaeology (UiO), The Norwegian Research School in History (UiO), The Norwegian Research School for Environmental Humanities (UiS). Siden 2016 er AHKR dessuten en av samarbeidspartnere i den internasjonale forskerskolen Religion, Values and Society (RVS). Noen av instituttets kandidater har biveiledere fra utenlandske universiteter og får også på den måten tilgang til et større internasjonalt nettverk.

Ph.d.-programmets opplæringsdel

AHKR følger opp kandidatenes utdanningsløp av registrerer aktiviteter i opplæringsdelen i henhold til ph.d.-programmets krav. I anledning midtveisevalueringer blir kandidater også

bedt om å lage en oversikt over gjennomførte aktiviteter, og opplæringsdelen blir fulgt opp i etterkant.

Instituttet opplever at fakultetets ph.d.-program er godt tilpasset kandidatenes behov. Det gjelder tilbudet om sluttseminar for alle kandidater og delvis også opplæringsdelens sammensetning. Fakultetet har satt i gang arbeidet med å utvikle og utvide tilbudet med kurs i overførbare ferdigheter, og instituttet stiller seg bak dette arbeidet.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for fremmedspråk
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Senter for vitenskapsteori

Referanse

2022/1218-ELAK

Dato

02.02.2022

Bestillingsbrev - Ph.d.-utdanningsmeldingen HF 2021

Som en del av arbeidet med fakultetets ph.d.-utdanningsmelding, ber vi om at det utarbeides egne meldinger for grunnenhetene.

Ph.d.-utdanningsmeldingen bør ikke være lengre enn fem sider. Vi ber om at punktene nedenfor omtales:

- Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak
- Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall:
 - Beskrivelse av årets tall og utviklingen i tallene
 - Kommenter bakgrunnen for tallene
 - Vurder nåværende status og gi en beskrivelse av gjennomførte og planlagte tiltak.
 - Kandidatens bidrag til forskningen ved grunnenheten. Forhold som skal omtales:
 - Graden av nyskapende forskning
 - Publisering
 - Prosjektdeltagelse
 - Deltagelse i forskergrupper
 - Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater
 - Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt
- Grunnenhetenes systematiske kvalitetsarbeid. Forhold som skal omtales:
 - Oppfølging av fremdriftsrapporter
 - Midtveisevaluering
 - Sluttseminar
 - Veiledning og kvalitetsarbeid med veiledning
 - Karriereveiledning og gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingssamtaler med ph.d.-kandidatene ut over ordinær veiledning
 - Deltagelse i ph.d.-programmets opplæringsdel
 - Deltagelse i forskerskoler
 - Gjennomførte ph.d.-emner og -kurs i regi av grunnenhetene

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- Kvalitetssikring av ph.d.-emner og -kurs i regi av gunnenhetene
- Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet. Punkter som *kan* omtales er forsinkelser, forlengelser, opptak, veiledning, datainnsamling, opplæringsdelen, internasjonale nettverk, mv

Meldingene danner et viktig grunnlag for kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen ved UiB.

Enhetenes frist for innlevering settes til 16. mars 2022.

Videre prosess:

- Frist for levering av grunnenhetenes meldinger: 16. mars
- Dialogmøter med enhetene: ikke fastsatt/koordineres med studiesiden
- Behandling i FFU – 6. april
- Behandling i fakultetsstyret – 10. mai
- Oversending til FIA – 20. mai

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
del. seksjonsleder

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Institutttrådsmøte 17.03.2022

Sak 05/22

Nominasjonskomité – forslag til medlemmer

Våren 2022 skal det velges nye medlemmer til Instituttrådet fra *gruppe B midlertidig ansatte i forsker- og undervisningsstillinger* og *gruppe D studenter*.

Ifølge § 4-4 (4) i valgreglementet skal instituttrådene foreslå medlemmer til nominasjonskomiteen ved eget institutt. Hver komité skal bestå av representanter fra alle stemmerettsgrupper (gruppe A, B, C og D). Komiteene oppnevnes av fakultetsstyret og har som oppgave å foreslå kandidater for fakultetets valgstyre dersom det ved fristens utløp ikke er kommet inn forslag på tilstrekkelig antall kandidater, eller forslagene innen den enkelte valgkrets ikke så vidt mulig oppfyller likestillingslovens krav om representasjon fra begge kjønn.

Det foreslås at nominasjonskomiteens medlemmer for gruppene A (Christhard Hoffmann), B (Peder Fuglevik), C (Grethe Bruvoll) og D (Heidi Teigen Schultheiss) gjenoppnevnes.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet ved AHKR foreslår følgende medlemmer til instituttets nominasjonskomité for 2022: Christhard Hoffmann for gruppe A, Peder Fuglevik for gruppe B, Grethe Bruvoll for gruppe C og Heidi Schultheiss for gruppe D.

Teemu Sakari Ryymin

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for fremmedspråk
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Referanse

2019/1407-UNU

Dato

21.02.2022

Valg 2022 - fakultetsstyre og instituttråd

Våren 2022 skal det velges nye medlemmer til fakultetsstyret og instituttrådene fra gruppe B *midlertidig ansatte i forsker- og undervisningsstillinger* og gruppe D *studenter*.

Nominasjonskomiteer

Ifølge [UiBs valgreglement § 4](#) skal det oppnevnes en nominasjonskomite for hvert valg, dvs. for HFs vedkommende én for fakultetsstyret og én for hvert instituttråd. Komiteene oppnevnes av fakultetsstyret og har som oppgave å foreslå kandidater for fakultetets valgstyre dersom det ved fristens utløp ikke er kommet inn forslag på tilstrekkelig antall kandidater, eller forslagene innen den enkelte valgkrets ikke så vidt mulig oppfyller likestillingslovens krav om representasjon fra begge kjønn. Komiteer for valg 2021 finnes i [protokoll fra fakultetsstyret 23.03.21](#), S 15/21. Medlemmer i nominasjonskomiteene kan gjenoppnevnes.

Fakultetsstyre

I tråd med § 4-4 (3) i reglementet er det *instituttlederne* som skal foreslå medlemmer fra gruppe A og B til nominasjonskomiteen for valg av fakultetsstyre. Vi ber instituttlederne om å komme med et **felles forslag snarest, og senest innen 10.03.22**.

Instituttråd

Ifølge § 4-4 (4) i valgreglementet skal *instituttrådene* foreslå medlemmer til nominasjonskomiteen ved eget institutt. Hver komité skal bestå av representanter fra alle stemmerettsgrupper (gruppe A, B, C og D). **Forslagsfrist snarest, og senest innen 10.03.22**.

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Unni Karin Utvik
seniorrådgiver

Kopi:

Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Senter for vitenskapsteori

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Institutttrådsmøte 17.03.2022

Sak 06/22

Internrutine for utlysning og vurdering av åpne ph.d.-stillinger ved AHKR

Instituttrådet diskuterte i 2019 internrutinger for utlysning og vurdering av åpne ph.d.-stillinger ved AHKR (sak 07/19). Instituttet er nå i ferd med å utarbeide internrutine for utlysning og vurdering av eksterntfinansierte ph.d.-stillinger ved AHKR, som bygger på den nevnte rutinen for åpne ph.d.-stillinger. I den forbindelse bes instituttrådet om å godkjenne rutinen for utlysning og vurdering av åpne ph.d.-stillinger ved AHKR slik den nå foreligger.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet vedtar internrutinen for utlysning og vurdering av åpne ph.d.-stillinger ved AHKR. Rutinen publiseres på nettsidene til AHKR og oversendes komiteer som skal behandle søknadene.

Teemu Sakari Ryymin

Internrutine for utlysning og vurdering av åpne ph.d.-stillinger ved AHKR

- Instituttet lyser normalt ut åpne universitetsstipend i februar hvert år.
- Forskerutdanningskonsulent sender ut e-post til alle på instituttet og informerer om utlysningen så snart den er publisert.
- Det er et ufravikelig krav til søkerne at de må ha en hovedveileder fra den faste vitenskapelige staben ved instituttet.
- Stabsmedlemmer som blir forespurt om å være veileder må vurdere om søknaden er innenfor eget kompetanseområde og om en har kapasitet til å påta seg veilederforholdet. Veileder bør be om å få se en versjon av prosjektskissen/søknaden som er så godt som ferdig.
- Forskerutdanningskonsulent sender ut den offentlige søkerlisten til alle på instituttet så snart søknadsfristen er ute.
- Instituttleder setter ned en sakkyndig komite med ett medlem fra hvert fag. Instituttets forskningskoordinator leder komiteen dersom h*n er habil og ivaretar eget fagområde.
- Forskerutdanningskonsulent sender ut informasjon om sakkyndig komite til alle på instituttet så snart den er oppnevnt.
- Komiteleder, og senere også komiteen, får tilgang til søkerne i Jobbnorge. Komiteleder får også tilsendt et eget skjema hvor det er gjort en grovsiling av søkerne fra forskerutdanningskonsulent.
- Søkerne som åpenbart ikke tilfredsstillir de formelle kravene til stillingen slik de er angitt i utlysningen, er silt ut/markert i denne første grovsorteringen. Komiteleder ser raskt over disse og gir forskerutdanningskonsulent beskjed om at h*n kan informer dem om dette. Disse søkerne skal få tilsendt e-post om at de ikke er videre i prosessen.

- Komiteleder ser over de resterende søkerne og siler ut de som h*n finner å være «ikke støtteverdige». En bruker skjemaet «[Individuell vurdering av søkere til universitetsstipend](#)» i silingen av kandidatene. Dersom en søker får 11 poeng eller færre, blir vedkommende regnet som «ikke støtteverdig». Under «Samlet vurdering» kan en for eksempel skrive; "søkeren har ikke det nødvendige utdanningsgrunnlaget og/eller prosjektet er ikke godt nok utviklet". En konkluderer med «ikke støtteverdig»
- På dette tidspunktet kobles resten av komiteen på. Komiteen deler seg i to og fordeler de resterende søknadene mellom seg¹. En siler nå ut de «støtteverdige» fra de «klart støtteverdige». En bruker også her skjemaet «Individuell vurdering av søkere til universitetsstipend» for å sile kandidatene.

De «støtteverdige» er de som får 12-14 poeng. Under samlet vurdering kan en for eksempel skrive; «søkeren har et godt/noe svakt utdanningsgrunnlag, og og/eller prosjektet er interessant, men bør presiseres/videreutvikles». En konkluderer da med «støtteverdig».

De «klart støtteverdige» er de som får 15-18 poeng. For disse søkerne må en fylle ut skjemaet «Individuell vurdering av søkere til universitetsstipend» og også skrive en litt lenger vurdering med konklusjon «klart støtteverdig».

- Når de to «gruppene» av komiteen er ferdige med denne silingen, samles komiteen og går gjennom søknadene som er blitt funnet «klart støtteverdige». Det skrives en rapport hvor komiteen rangerer de «klart støtteverdige». Det er viktig at rangeringen er begrunnet.

På [denne nettsiden](#) finner en veiledende retningslinjer for bedømmelse og tilsetning i stipendiatstillinger ved HF. Nederst på siden finner en også skjemaet «Individuell vurdering av søkere til universitetsstipend».

- Instituttet kaller inn de rangerte søkerne til intervju.

¹ Dette gjelder om det er mange søkere. Ved få søkere vurderer komiteen dem samlet.

- Intervjekomiteen består av den sakkyndige komiteen og instituttleder. Instituttets forskningsutdanningskonsulent er sekretær.
- Intervjekomiteen kan velge å kontakte oppgitte veiledere om praktiske og faglige spørsmål rundt prosjektet i forbindelse med intervjuene. De kan imidlertid ikke spørres ut om personlige egenskaper med mindre de er oppgitt som referanse.
- Søkere som blir funnet «ikke støtteverdige» og «støtteverdig» får tilsendt det utfylte vurderingsskjemaet.
- Søkerne som blir funnet «klart støtteverdig» får tilsendt komiteens utfyllende vurdering.
- Dersom søkerne som kun har fått tilsendt skjemaet ønsker utfyllende kommentarer, må ta de kontakt med sin veileder. Veileder kan da få tilgang til søknaden og vurderingsskjemaet og gir sine kommentarer basert på sitt faglige skjønn.
- Når søkerne har fått tilbud om stilling og takket ja, sender forskerutdanningskonsulent ut e-post til alle på instituttet og orienterer om hvem som har fått stillingene og når de skal starte.

AKP, mars 2019

